

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1899. Första Kammaren. N:o I.

Sedan i kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden måndagen den 16 januari 1899, samt chefen för kongl. justitiedepartementet tillkännagifvit, att han jemlikt riksdagsordningens föreskrift samma dag till granskning mottoge de riksdagsmannafullmagter, i afseende å hvilka sådan åtgärd kunde ifrågakomma, så och efter det granskningen af de aflemnade fullmagterna försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal

Tisdagen den 17 januari

kl. 11 f. m.

Herr Reuterswärd framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mina herrar! Vid öppnandet af detta sammanträde anhåller jag få äran helsa Eder samtliga, mina herrar, välkomna till denna lagtima riksdag, den sista under detta århundrade, och som nu tager sin början.

Vi samlas, i så måtto, under de lyckligaste förhållanden, att vår statskassa är rikligen försedd med öfverskottsmedel, som sätta oss i tillfälle att utan ökad beskattning kunna tillfredsställa de många rättmätiga kraf, som ställas på statskassan, och bland hvilka jag i främsta rummet räknar ett fortsatt ordnande och stärkande af vårt försvar såväl till lands som till sjös; ty, mina herrar, må vi icke låta dåra oss af den föreställningen, »att den eviga fredens dagar snart warda kommande», om ock ädla och menniskovänliga försök göras för att förebygga fredsbrott och minska de oerhörda tunga militärbördorna inom de europeiska staterna. För oss, med vårt läge, är det en tvingande nödvändighet att i tid noga tillse, att vi äro så pass rustade, att, om ett europeiskt krig skulle utbryta, vi då må kunna vara beredda att gifva kraft åt vår innerliga önskan att få lefva i frid och ro, oberörda af andras tvister.

Må vi därför, då medel dertill finnas, begagna tiden och, då vårt förhållande till alla utländska magter är det bästa, se till, att vi icke stå värnlösa i allvarets stund!

Ja, mina herrar, må ingen af oss någonsin glömma, att vi äro söner af och arfvingar till ett äradt, fritt och sjelfständigt land, hvars folk och framför allt dess representanter hafva till en oafvislig pligt att lemna detta dyrbara arf oförkränkt till våra efterkommande.

En mörk punkt finnes dock på den eljest så ljusa taflan, och jag behöfver icke säga Eder, mina herrar, att jag dermed afser de olyckliga och upprepade slitningarna i förhållandet till vårt broderland.

Då Sveriges folk, enligt min öfvertygelse, ännu otvifvelaktigt håller strängt fast vid att unionen bör oförkränkt uppehållas, så tillhör det oss såsom en oeftergifflig skyldighet att, så vidt på oss beror, tillbakavisa hvarje orättmätigt kraf, på samma gång som vi måste se till, att man icke får bit för bit sönderslita det band, som förenar Sverige och Norge.

Må våra bemödanden gå i en sant fosterländsk riktning och må våra beslut och våra sträfvanen för ett älskadt fosterlands sanna väl krönas med framgång! Med denna önskan, uttryckt i den gamla svenska bönen: Gud bevara Konung och fädernesland! förklarar jag kammarens första sammanträde öppnadt.

Sedan herr ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga anmodat vice härads-höfdingen J. F. Hammarberg att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anstält kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande från kongl. justitiedepartementet ankomna handlingar:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 16 januari 1899.

Sedan, i följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen, herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf borde ega rum, så infunno sig nu å anvisadt rum inom Kongl. Maj:ts kanslis embetslokal af fullmäktige i riksbanken herrar lektorn S. von Friesen, hemmanssegaren m. m. Olof Jonsson och fabriksidkaren m. m. Rob. Almström samt af fullmäktige i riksgäldskontoret

herrar ordföranden bland nämnde fullmäktige generaldirektören m. m. Alb. Anderson, bergsbruksidkaren J. Johansson och godsägaren m. m. G. F. Östberg.

Vid den granskning af ingifna fullmagter för ledamöter af Första Kammaren, som derefter företogs, anmärktes den afvikelse från det i 10 § riksdagsordningen föreskrifna formulär, att i några fullmagter tiden för valets förrättande angifvits medelst orden »denna dag» eller »i dag», äfvensom att i en af de sålunda affattade fullmagterna i fråga om tiden för riksdagsmannaskapets fortvaro orden »från nämnda dag» utbyttis mot orden »från denna dag»; men då berörda afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att derigenom meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos dessa fullmagter, i likhet med öfriga, mot hvilka anmärkning ej förekommit, böra godkännas.

Hvad sålunda förekommit skulle genom protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka uppvisat sina fullmagter, skulle tillika med fullmagterna till kammaren öfverlemnas.

In fidem
E. Quensel.

Förteckning å de ledamöter af Riksdagens Första Kammare, hvilka den 16 januari 1899 inför chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter.

Stockholms stad.....	}	Fullmäktigen i Riksbanken, lektor Henrik Ragnar Törneblad.
Södermanlands län.....		Kontraktsposten, filosofie doktorn Lars Albert Sjöholm.
Östergötlands län.....	}	Häradshöfdingen Fredrik Axel Hugo Hedenstierna, Godsegaren Erik Gustaf Axel Danckwardt-Lillieström, Bruksegaren Josua Hesekiel Kjellgren.
Gotlands län.....		Häradshöfdingen Carl Theodor af Ekenstam.
Kristianstads län.....	}	Kaptenen och kammarherren James Thomas Kennedy. Landskamreraren Per Axel Henrik Cavalli, Ryttmästaren Gustaf David Rudolf Tornerhjelm,
Malmöhus län.....		Öfverstekammarjunkaren friherre Johan Wolmer Wrangel von Brehmer.
Hallands län.....	}	Godsegaren Fredrik August Sebastian Tham å Susegården.
Elfsborgs län.....		Öfverdirektören Fredrik August Almgren.
Skaraborgs län.....	}	Godsegaren friherre Carl Gustaf Adolf Klingspor, Landtbrukaren Knut Åkerberg.

Vermlands län	}	F. d. bergmästaren, filosofie doktorn Carl Herman Lundström.
Kopparbergs län		Bruksegaren Knut Henrik Falk å Gravendal.
Gefleborgs län		Öfversten Svante Edward Wilhelm Brehmer.
Vesternorrlands län...		Borgmästaren Christian August Fröberg.
Norrbottnens län.....	}	Generaldirektören Lars Berg,
		Distriktschefen greve Carl Oskar Taube.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

herr *Casparsson*,
 » *Björnstjerna*,
 » *von Ehrenheim*,
 greve *Wachtmeister, Fredrik*,
 » *Douglas*,
 herr *Philipson*,
 » *Almqvist*,
 » *Fagerholm*,
 » *Jehander*,
 friherre *von Otter*,
 greve *Wachtmeister, Hans*,
 » *Piper*,
 herr *Bondesson*,
 » *Sörensson*,
 » *von Möller*,
 » *Rodhe*,
 » *Wærn*,
 hans excellens friherre *von Essen*,
 herr *Ljungberg*,
 friherre *Klinckowström*,
 herr *Röhss*,
 » *Fock*,
 » *Säve*,
 » *Nisser*,
 » *Pettersson, Carl Fredrik*,
 » *Blomberg*,
 » *von Stapelmohr*,
 friherre *von Kræmer*.

Af ofvan upptagne, såsom frånvarande antecknade ledamöter hade herrar Philipson och Jehander anmält förhinder att i dag tillstädeskomma, hvarjemte upplästes följande ingifna läkarebetyg:

Att ledamöten af Riksdagens Första Kammare statsrådet greve *H. Wachtmeister* är under närmaste tid på grund af sjuk-

dom (Neuros) hindrad att bevista Riksdagens förhandlingar, intygas härmed.

Stockholm den 14 januari 1899.

Tor Lamberg.

Leg. läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr baron *R. M. Klinckowström* lider af akut febersjukdom (Bronchitis acuta), och att nämnda sjukdom för honom utgör ett bestämdt hinder för att kunna under riksdagens början deltaga i förhandlingarna, intygas härmed.

Stockholm den 14 januari 1899.

Tor Lamberg.

Leg. läkare.

Att godsegaren herr *Harald Röhss* till följd af sjukdom är ur stånd att bevista riksdagen, intygas härmed.

Hjo den 12 januari 1899.

Sv. Törnmark.

Provinsialläkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare lektor *T. Säve* lider af influenza och på den grund för närvarande är oförmögen att bevista Riksdagens sammanträden, intygas.

Stockholm den 16 januari 1899.

L. Remahl.

Leg. läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare bruksegaren *M. Nisser* är för helsans vårdande i behof af fullständig hvila från arbete under återstående del af innevarande månad, intygas härmed.

Stockholm den 6 januari 1899.

Tor Lamberg.

Leg. läkare.

Att deltaga i den deputation, som enligt § 33 riksdagsordningen borde afgå till Hans Maj:t Konungen för att begära utnämmande af talman och vice talman, hade af herr ordföranden utsetts följande tolf personer:

friherre *Wrangel von Brehmer*, såsom ordförande,

herr *Sjöholm*,

- › *Hedenstjerna*,
- › *Danckwardt-Lillieström*,
- › *Kjellgren*,
- › *af Ekenstam*,
- › *Kennedy*,
- › *Tham, Sebastian*,

herr *Almgren*,
» *Åkerberg*,
» *Falk, Knut*,
grefve *Taube*.

Sedan den utsedda deputationen härefter afgått till Kongl. slottet och efter en stunds förlopp återkommit, tillkännaf deputationens ordförande, att Hans Maj:t Konungen behagat till talman i Första Kammaren utnämna riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden m. m. herr grefve Nils Gustaf Alexander Sparre och till vice talman f. d. kaptenen, kommandören med stora korset af kongl. nordstjerneorden m. m. Carl Edvard Casparsson, hvilka båda nu åtföljde deputationen till kammaren.

Herr talmannen, som nu intog talmansplatsen, yttrade följande helsningsord till kammaren:

Lifligt öfvertygad om att talmannens förmåga att fullgöra sitt värf väsentligen beror på att han eger stödet af kammarens förtroende och tillgifvenhet, vill jag, innan jag fattar klubban, hos Eder, mina herrar, vördsamt anhålla, att I förliten Eder derpå att jag, så långt mina krafter räcka, skall söka med oveld och pligttrohet fullgöra mitt ansvarsfulla kall. Lemnen mig samma stöd som under föregående åren: stödet af Edert förtroende och af Eder välvilja, samt, om mina krafter någon gång skulle svika, skänken mig Edert öfverseende!

Härefter anmälde herr talmannen, att någon ansökning till sekreterarebefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemstälde, huruvida kammaren behagade genast företaga val af sekreterare.

Sedan denna hemställan besvarats med ja, företogs valet, och befans, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till sekreterare utsedd kanslirådet A. von Krusenstjerna med samtliga afgifna, eller 94 röster.

Kanslirådet von Krusenstjerna fick härefter företräde, under rättades, att han af kammaren blifvit vald till sekreterare, och öfvertog protokollsföringen.

In fidem
John Hammarberg.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med Andra Kammarens talman finge föreslå, att Första Kammaren ville besluta dels att fredagen den 20 i denna månad företaga följande val, nemligen: af fyra ledamöter för att, jemte talmannen, tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna och af två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli, dels ock att måndagen den 23 innevarande månad anställa val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten.

Detta förslag antogs.

Herr Reuterswärd erhöll på begäran ordet och yttrade:

Jag får vördsamt hemställa, att kammaren behagade besluta att, i likhet med föregående år, till suppleanter i de ständiga utskotten skola utses: i konstitutionsutskottet 8, i statsutskottet 9, i bevillningsutskottet 8, i bankoutskottet 6 och i lagutskottet 8 från denna kammare.

Denna hemställan bifölls.

Herr talmannen förmälde, att han, enär kammarens sammanträden i allmänhet icke började tidigare än kl. 11 f. m., ansåge sig böra erinra derom, att det till nästkommande måndag utsatta sammanträdet, i likhet med hvad förut varit brukligt, då val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten förrättats, komme att börja kl. 10 f. m.

Tillkännagafs, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i näder bjudit och kallat Riksdagens ledamöter att onsdagen den 18 i denna månad kl. 11 f. m. infinna sig i S:t Nicolai eller storkyrkan samt efter förrättad gudstjenst begifva sig till rikssalen för att der inhemta, hvad Kongl. Maj:t hade att meddela Riksdagen.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande öfverlemnats, bland annat, 148 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemstälde, att fördelning af dessa biljetter finge genom sekreteraren ske efter slutet af kammarens sammanträde denna dag, med iakttagande att de för hvarje landstingsområdes eller stads riksdagsmän afsedda biljetter utlemnades

till områdets eller stadens äldste närvarande representant, som sedermera finge ombesörja den vidare utdelningen.

Denna hemställan bifölls.

Kammaren åtskildes kl. 1,20 e. m.

In fidem
A. v. *Krusenstjerna*.

Onsdagen den 18 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10,30 f. m.

Grefve *Piper* samt herrar *von Ehrenheim* och *Pettersson, Carl*, anmälde, att de inställt sig vid riksdagen.

Herr talmannen tillkännagaf, att till honom inkommit en skrifvelse från friherre *von Krämer*, som deri förmält sig vara af enskilda högst viktiga angelägenheter hindrad att förr än om några dagar infinna sig vid riksdagen.

Herr talmannen och kammarens ledamöter afgingo kl. 10,50 f. m. till storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af komministern i storkyrkoförsamlingen S. A. Fries. Efter gudstjenstens slut begaf kammaren sig till rikssalen, der äfven Andra Kammaren infann sig.

Sedan herr statsrådet och chefen för civildepartementet von *Krusenstjerna* uppläst Kongl. Maj:ts nådiga förordnande för hans excellens herr statsministern *Boström* att vid tillfället föra ordet, uppläste herr statsministern Kongl. Maj:ts i protokollsbihanget införda trontal, hvarefter herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet *Annerstedt* uppläste Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.

Herr talmannen framträdde derpå och yttrade:

Med upprigtigt beklagande, att ett tillfälligt illamående hindrat Hans Maj:t Konungen att i dag personligen öppna riksdagen, och

med liflig önskan, att Hans Maj:t snart måtte fullständigt återvinna sin helsa, framgår jag å Första Kammarens vägnar inför tronen uttrycken af kammarens undersåtliga vördnad och dess varma tillgifvenhet för Konung och konungahus.

Sedan Andra Kammarens talman derpå i denna kammares namn framfört dess undersåtliga vördnad för Hans Maj:t Konungen, fingo talmännen hvardera af herr statsministern och t. f. chefen för finansdepartementet mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, hvarefter ceremonien å rikssalen afslutades, och Första Kammarén enligt beslut, fattadt före aftågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 12,30 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
